

Delrapport slutbetyg årskurs 9 VT 2009 – VT 2012

Inledning

Skolfam, Skolsatsning inom familjehemsvården, med *syfte att stärka familjehemsplacerade barns skolgång*.

Utbildning är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn när det gäller att motverka risk för social utsatthet för familjehemsplacerade barn. Mest avgörande är betyget från årskurs nio. Utvärdering av Skolfam i Helsingborgs Stad, samt replikering från Norrköping, visar på lovande och hoppfulla resultat. Resultaten visar på en högre kognitiv prestationsförmåga samt förbättrade medelvärden i de flesta pedagogiska tester. Att detta förbättrats visar på att förutsättningarna för en lyckad skolgång kan främjas. En av de forskare som funnits med i Skolfam sedan projektstart är Eva Tideman vid Lunds Universitet. Hon poängterade tidigt att den verkliga effekten av Skolfam ses först då resultaten från årskurs nio blir synliga.

Skolfam Helsingborg har sedan verksamheten permanentades 2009 systematiskt samlat in slutbetyg från årskurs åtta samt nio gällande alla familjehemsplacerade barn i Helsingborgs stad. Under tidsperioden vt 2009 – vt 2012 har 27 familjehemsplacerade barn avslutat årskurs nio. 17 barn av dessa omfattades ej av Skolfam, tio barn omfattades av Skolfams arbetsmodell.

Samtliga Skolfam-elever behöriga till gymnasiet

I den grupp av 17 barn som ej omfattades av Skolfam så följer denna grupp forskningsresultaten i riket där ca 60 procent av de familjehemsplacerade eleverna får godkända betyg i årskurs nio.

Av de tio barn som omfattades av Skolfam nådde alla tio barn målet att efter nionde klass vara behörig att söka till högskoleförberedande studier, det vill säga nationella program på gymnasiet. Således är måluppfyllelsen 100 procent under denna period. En stor vinst för varje enskilt barn som lyckas och en stor vinst för samhället.

Enligt *Social rapport 2010* lämnar drygt varannan pojke och var tredje flicka i familjehemsvård grundskolan med låga betyg. I gruppen av tio barn som omfattades av Skolfam var sex pojkar och fyra flickor. Rent statistiskt skulle då tre pojkar och en flicka, det vill säga fyra barn av tio i gruppen, höra till gruppen med låga betyg och med stor säkerhet inte klara att söka vidare till nationella program. Därigenom hade risken för psykosocial utslagning ökat markant. Samhällskostnaderna för en individs marginalisering under åldersperioden 21-65 år uppgår enligt nationalekonomen Ingvar Nilsson (2011) till cirka 11-14 miljoner kronor. I denna grupp på fyra barn skulle den framtida kostnaden därigenom uppskattas till 44-56 miljoner kronor. Lägg därtill att social utsatthet går i arv så investeringen idag kan löna sig i flera generationer framöver.

Systematisk analys av resultat

Länsstyrelsernas granskning, *Socialtjänsten och barnen (2006-2007)*, pekade på att kommuner sammanställde statistik, men brast i systematik och analys. Skolfam har under tiden för arbetets gång med högstadiebarnen löpande analyserat och utvärderat resultaten. Detta arbete går nu in i en allt mer intensiv fas för att tydliggöra koppling mellan mål, resurser och resultat.

Utveckling av metoder och insatser

Arbetet med att uppfylla målet godkända betyg har varit krävande och några av barnen i gruppen har som insats fått en så kallad tutor (extralärare under en intensiv period) som hjälpt till att fylla kunskapsluckor som påverkat barnens förmåga att följa med i undervisningen. För två av barnen i gruppen var detta stöd helt nödvändigt för att klara målen.

Ett problemområde som visat sig kring några enskilda elever i Skolfam har varit att skolan, trots uppföljande möten, inte slår larm om att eleven inte kommer att klara målen. Först när betygen kommer i årskurs åtta börjar skolan signalera och tiden att hinna kompensera luckor blir då mycket begränsad. Till skillnad från låg- och mellanstadiet är det på högstadiet svårt att hitta insatser och metoder för att kunna fylla kunskapsluckor på ett ekonomiskt och tidseffektivt sätt.

Ett stort utvecklingsområde, främst gällande metoder och insatser som kan användas för att fylla kunskapsluckor, har framkommit i analyserna. Skolfam har i sitt arbete sett att det inte är barnens förmågor och förutsättningar som saknas utan snarare metoder och insatser. Utvecklingsarbetet framåt kräver att vi hittar metoder och insatser så att de barn som ingår i Skolfams målgrupp får det stöd och de insatser som krävs för att kunna nå målen i årskurs nio och få behörighet att söka vidare. Detta utvecklingsarbete kommer att vara nödvändigt för att möjliggöra samma höga nivå på resultaten som Skolfam visat hittills.

Referenser

Socialstyrelsen (2010) *Social Rapport 2010*. Stockholm

Nilsson, Ingvar (2012) *Är du lönsam lille vän?* En socioekonomisk analys av unga, skolmisslyckanden och arbetsmarknaden, SEE.

Socialtjänsten och barnen (2006-2007) Länsstyrelsernas granskning av den sociala barn och ungdomsvården 2006-2007.

Norrköpings kommun (2012) *Skolprojekt inom familjehemsvården* – Projekt rapport SkolFam 2.